

* A kohászat fejlődését ábrázoló rajzok, diorámák és leletek

A Központi Kohászati Múzeumban

Kardok és kupák

Májusban 1500 felnőtt fizető látogató volt a Hámorban levő Központi Kohászati Múzeumban. Rajtuk kívül még legfeljebb háromszor ennyi gyerek, diák, katona töltött itt egy-két órát belépődíj nélkül a hűvös falak között. Az épület maga is ipartörténeti műemlék. Eredetileg a vasgyár kancelláriája, az igazgató rezidenciája, a számvivő irodák, a szolgálati lakások, a munkásélelmiszeri szerek, a konzum és egy raktár kapott benne helyet. Terveit J. Nepp, Frierer körösbányai bányamester készítette 1777-ben.

A látogató előtt egy XVIII. századi kovácsoltvas kapu van nyitva. Kiss Andrásné tárlatvezető szerint ez a mestermű már a mai kovácsok munkája. Az első emeleten, az előtérben a gyár alapító Fazola Henrikkel kapcsolatos dokumentumok kaptak helyet. A gyár 1776-ban készült első, eredeti pecsétje értékes ereklyeként itt van elhelyezve. A nagytöltésű másolata látható a ház homlokán elhelyezett emléktáblán. De itt vannak már az 1982-ben felavatott kombinált acélmű dokumentumai is.

Az egyik nagyteremben a nyersvasgyártás, illetve a

fejlődésével kapcsolatos eredeti dokumentumok, fotók, eszközök, diorámák, modellek, makettek, kohászati leletek, korabeli vasleletek láthatók. A terem végében helyezték el a Borsod megyei Imola falu közelében feltárt, a X-XII. századra keltezhető kohót, amelyet a helyéről kiemelve hoztak a múzeumba. Az egyik fényhatással működő modell az 1952-ben épült nagyolvasztó működését szemlélteti.

Az acélgyártási terem hasonló módon, kronológikus sorrendben vezeti végig a látogatót az acélgyártás fejlődésén. Ez a gyűjtemény a kombinált acélmű modelljével és termékeivel zárul. Az acélgyártás anyagvizsgálatára szolgáló eszközök, műszerek is ebben a teremben vannak kiállítva. A megmunkálást szemléltető teremben dioráma-sor mutatja be a kovácsolás történetét az ókori Egyiptom nemesfém-kovácsolásától kezdve napjainkig. Színes diorámák szolgálnak arra, hogy bemutassák a középkori fegyverkészítést, a páncélok, sisakok készítésében fontos vaslemezkovácsolást, és a kész sisakokat is. A vitrinekben a történeti fejlődésnek megfelelő gyártmányok,

* A kovácsoltvas kapu

szerszámok, szegek, poskacsóvok és különféle kovácsfűjtatók, kupák láthatók.

A hengereket bemutató terem bejáratánál nem kisebb egyéniség, mint Leonardo da Vinci hengermű-rajzának másolata látható. A gyűjtemény a XIV. század közepétől használt különféle külföldi és hazai gyártmányú sineket is bemutatja. A jelenlegi Lenin Kohászati Művek hengerműberendezéseit a gyár korszerű tuskóelőnyújtó és bugasorának makettjei szemléltetik, továbbá technológiai sémátábla mutatja be a középhengerművet.

A Hámori-tótól 3 kilométerre van hazánk egyedülálló ipari műemléke, az ómassai faszenes nagyolvasztó. Az itt levő Massa Múzeum kiállítása a magyar ipar kialakulásának felbecsülhetetlen értéke. A Massa Múzeum része a Központi Kohászati Múzeumnak. Nemcsak kedvelt kirándulóhely a Garadna patak partján, hanem emlékhely is...
O. J.

* A Diósgyőri Vasgyár első pecsétje

Barlangkutatók Jósvalcón

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat péntektől vasárnapig Jósvalcón tartja 30. vándorgyűlését. A szakmai előadások mellett megrendezik a „Marcel Lou-

bens Kupa” barlangászversenyt. A vándorgyűlés résztvevőinek ezenkívül lehetőségük lesz a Baradla, a Béke és a Vas Imre barlangokban különféle nehézségű túrák megtételére.

Gazdát cserélt a mályi strand

Mit tervez a vízművek?

A miskolciak és a környékbeliek kedvelt üdülőterülete a Mályi-tó, ezért az ottani telektulajdonosok érzékenyen reagálnak mindenre, ami összefüggésben van a tóval és környezetével. A napokban meglepő hírt hallhattunk.

Lukács János, a községi tanács elnöke újságolta, hogy július 1-től a tóparton kialakított strandot átveszi tőlük a Borsod Megyei Vízművek: — Evente mintegy 300 000 forintot kellett a tanácsnak a strand fenntartására fordítania; ezzel szemben a bevétel alig haladta meg a 11 ezer forintot. Már nem bírtuk anyagilag, ezért döntöttünk az átadás mellett. Így a megmaradó összeget a tó környékének fenntartására, az utakra fordíthatjuk. Mindenekelőtt a Vitorlás bisztró szomszédságába telepítünk konténer-vécét, az ára egymillió forint körül lesz. Az összeg felét a Mátra-Bükk Intéző Bizottság adta, a többit pedig a megyei tanács. Szükség van az utak javítására, közművesítésre is.

Érdeklődtünk a Borsod Megyei Vízműveknél is. Dr. Hajós Gyula főmérnök a következőket mondotta:

* A szörfözők békésen megférnek a strandolókkal...

— Az idén elsősorban a területet kívánjuk rendbetenni, a kulturált pihenést, szó-

rakozást biztosítani. A parton beljebb helyezük a kerítést, így a horgászoknak egy keskeny sáv áll majd rendelkezésükre. Konténer-vécét szerzünk be, az öltözőben kialakítjuk a fogasruhamegőrzőt, a tetőre pedig férfi és női napozóteraszt tervezünk. Elképzeléseink között szerepel döngönyöző kialakítása, valamint a bentonitkőn elvezetés és egy medence kialakítása is. Ez utóbbiak azonban csak később valósulhatnak meg.

(f. gy.)

Nyárestén a Vasas parkban

A könnyűzene kedvelőinek nyáresti szórakoztatásáról gondoskodnak a Vasas Ifjúsági Parkban. A szervezők változatos programot kínálnak a szezonra, a válasszétkben ki-ki megtalálja a kedvére való műfajt, s ennek előadót.

Június 29-én, este 8 órakor a new romantik hazai képviselője, a Nino Rocktársulat lép a miskolci közönség elé. Július elsején, szintén este 8-kor az Index együttes ad koncertet. Naprakész popzenét ígér az Elő Emelet produkciója július 13-án este 8-tól. 27-én a Bikini muzsikáját élvezhetik a fiatalok. A csapat Nagy Ferő nélkül mutatja be műsorát, az ex-Beatrice idő-

közben ugyanis átigazolt a Slamó-együttesbe, mely július 20-án mutatkozik be az ifjúsági parkban. A formációt Slamovits István alapította, s a csapatban a Beatrice és a Rolls együttes egykori tagjai muzsikálnak.

Jóval drágább, ha gyorsabb

Vályú a sínnek

Mindannyiunk hétköznapijait érinti a Széchenyi úti villamospálya-rekonstrukció, hiszen a munkálatok drasztikusan megváltoztatták a közlekedés rendjét. Az ember hajlamos rá, hogy a gyakori forgalmi dugóban elmorfondírozzon: nem tudnának gyorsabban haladni a munkával? A kérdés sok olvasónkban is megfogalmazódott: miért nem a Budapestben bevált BKV-panelet használják a rekonstrukciónál, amikor pedig ezek nagyobb gyorsaságot tethetnének lehetővé? Tóth Csaba, a városi tanács közlekedési csoportvezetője:

— Ez a nagy panel hat méter hosszú betonlap, melyben kihagyják a sínnek megfelelő vályút, s az ebbe kerülő tömbsínt gumibetéttel rögzítik. A sínpálya-rekonstrukció tervét az ÉSZAKTERV altervezőjeként a Fővárosi Mélyépítési Tervező Vállalat készítette, ugyanaz, amelynek javaslatára Budapestben az említett panelt alkalmazták. Miskolcon több változatot is megvizsgáltak. Az egyik lett volna a BKV-panelek fektetése, a másik pedig a végül is alkalmazott eljárás. A döntéskor a gazdaságosságot

és az alkalmazhatóságot kellett figyelembe venni. A nagypanel körülbelül másfélszer drágább a másik eljárásnál, s fektetéséhez célgepekre lett volna szükség. Ezek az eszközök a BKV birtokában vannak, s ide szállításuk tovább növelte volna a rekonstrukció költségeit. Ugyanakkor a későbbi javításra az MKV nincsen felkészülve, pedig erre minden bizonnyal szükség lett volna. Ugyanis Pesten már jelentkeztek a BKV-panel „gyermekbetegségei”, melyek elég súlyosak. Arról van szó, hogy elsősorban a keresztvezésekben a gumibetétek, melyek a sínket rögzítik a vályúban, a használat miatt kiverődnek, s a pálya kotyogóssá válik. A Fehérvári úton például az is előfordult, hogy a sín 20 centiméterre kijött a vályúból. Ezzel szemben a Miskolcon alkalmazott eljárás során építeni lehet a már meglévő hosszbetonaljakra, melyek épen maradtak a több évtizedes terhelés során, s ezzel csökkentik az eljárás költségeit.

B. A.

A ház lesz a cégér

Felújítják a Rákóczi utca 11. szám alatti házat... A rövidke hír nem sejtetheti mindazt, ami a mondat mögött rejtőzik. Ez az épület városunk értékes műemléke. Egykoron görög borkereskedő volt, és azon kevés lakóépület közé tartozik Miskolcon, melyek a város regmúltjának megmaradt tanúi. Rendkívül rossz állapotban vannak már az öreg falak, boltívek, és hosszú évek óta tart a huzavona a helyreállításuk körül. Ebben az esetben azonban a hosszadalmas ügyintézés — ellenkezőleg, mint ahogy azt megszoktuk — az illetékesek munkáját dicséri. A műemlékvédelemért, a városképért felelős tanácsiak az évek hosszú során át makacsul ragaszkodtak ahhoz, hogy ezt a házat ne lakóépületként újítsák fel, hanem kapjon a jelentőségéhez méltó, a fennmaradását, megővését biztosító funkciót. Csakhogy rendkívül nehéz volt olyan vállalkozót találni, aki hajlandó részt vállalni az ódon ház megővésében. Sok-sok tárgyalás, kudarc és balsiker után bizvást elmondhatjuk: a lehető legjobb megoldás született. Az Országos Műemléki Felügyelőség helyi irodája kap helyet a Rákóczi utca 11. szám alatt, s ők vállalták kivitelezőként a felújítást is. A haszon kettős, hiszen ha itt lesznek a műemlékesek, ez talán lendületet adhat ennek a munkának Miskolcon, ugyanakkor visszanyeri régi szépségét az öreg ház a Rákóczi utcán. Bizonyosak vagyunk benne, hogy nagyon szép lesz, hiszen nem kell majd cégért akasztani a kapu fölé: a műemlékesek számára maga az épület lesz mesterségük címere.

(kiss)